

Брюксел, 28.3.2018г.
COM(2018) 157 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Доклад за прилагането на Регламент (ЕС) № 211/2011 относно гражданската инициатива

Европейската гражданска инициатива (ЕГИ) е инструмент, позволяващ на един милион граждани да приканят Европейската комисия да представи предложение за юридически акт на Съюза за целите на прилагането на Договорите. Тя е средство за определяне на дневния ред и за участие в демократичния живот на Съюза. Правилата, чрез които се урежда Европейската гражданска инициатива, се основават на разпоредбите на Договора от Лисабон¹ и се изпълняват посредством Регламента относно европейската гражданска инициатива, който се прилага от 1 април 2012 г.². Оттогава досега организаторите на инициативи са събрали приблизително 9 милиона изявления за подкрепа от граждани в целия Европейски съюз.

В член 22 от Регламента за ЕГИ се предвижда на всеки три години Комисията да представя доклад на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на регламента.

2015 — 2018 г.: КЪМ ПРЕРАБОТЕНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА

В първия доклад на Комисията, приет на 31 март 2015 г., се посочват редица предизвикателства, възникващи от изпълнението на Регламента за ЕГИ в настоящата му форма и вариращи от технически или логистични аспекти до въпроси от по-политическо естество³.

Този доклад предизвика преглед на инструмента за ЕГИ с цел събиране на мнения за това как да се подобри неговото прилагане. За целта бяха проведени консултации с ключови заинтересовани страни и събеседници, сред които институции на ЕС и консултативни органи, държави членки, организации на гражданското общество и организатори на ЕГИ, и бяха събрани техни коментари. „Дните на ЕГИ“, които Европейският икономически и социален комитет и партньори от гражданското общество организират всяка година от 2012 г. насам, осигуряват форум за дискусии и предложения. Други институции и органи на ЕС, както и различни заинтересовани страни също проведоха свои проучвания и оценки на инструмента.

¹ Член 11, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 24 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

² Регламент (ЕС) № 211/2011, приет от Европейския парламент и от Съвета през февруари 2011 г. Този регламент се допълва от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1179/2011 на Комисията от 17 ноември 2011 г. относно определяне на технически спецификации за системите за събиране на изявления за подкрепа онлайн.

³ [Доклад относно прилагането на Регламент \(ЕС\) № 211/2011 относно гражданската инициатива – 31 март 2015 г.](#)

По-конкретно на 28 октомври 2015 г. Европейският парламент прие резолюция⁴, в която призова за преразглеждане на регламента.

В този контекст на 13 септември 2017 г. Комисията прие предложение за нов регламент относно европейската гражданска инициатива⁵ (наричан по-нататък в доклада „предложението“). С него се поставя целта за постигане на пълния потенциал на ЕГИ, като се направи по-достъпна, по-малко обременяваща и по-лесна за използване от организаторите и поддръжниците. В предложението се отчитат множеството мнения, събрани през предходните години, а така също и коментарите, получени в рамките на обществена консултация, проведена през 2017 г. във връзка с преразглеждането. Всички те са обобщени в придружаващ предложението работен документ на службите на Комисията, в който са включени и подробности по въпросите, засягащи функционирането на ЕГИ, както и анализ на вариантите за подобряване⁶ въз основа на проучванията, които Комисията проведе в подкрепа на преразглеждането на гражданската инициатива⁷.

В предложението се разглеждат основните установени с прегледа недостатъци, а именно:

- затрудненията на гражданите да предлагат правно допустими инициативи — за това говори сравнително високият процент откази за регистрация, преди да може да бъдат събрани подписи (30 % от исканията за регистрация не може да бъдат регистрирани от Комисията, тъй като предложените инициативи са очевидно извън обхвата на правомощията на Комисията);
- сложният и обременяващ процес при събирането на изявления за подкрепа, с който се сблъскват организаторите на инициативи, както се вижда от ниския процент на успешни инициативи (т.е. инициативите, успяващи да достигнат необходимия брой поддръжници в рамките на едногодишния период на събиране): например липсата на гъвкавост в графика на ЕГИ; различаващите се изисквания за данните на поддръжниците в отделните държави членки; сложният процес на събиране на изявления за подкрепа онлайн;

⁴ [Резолюция на Европейския парламент от 28 октомври 2015 г. относно Европейската гражданска инициатива.](#)

⁵ COM(2017) 482 — 13.9.2017 г.

⁶ Работният документ на службите на Комисията е публикуван на [специалната страница](#) в уебсайта на ЕГИ, посветена на преразглеждането на регламента.

⁷ Освен едно проучване относно въздействието върху ИКТ на Регламента относно гражданската инициатива, публикувано през юни 2015 г., Комисията поръча още три други: относно изискванията за данните на поддръжниците; относно използването на електронна идентификация (eID); относно системите за събиране на изявления за подкрепа онлайн и за техническите спецификации съгласно Регламент (ЕС) № 211/2011 за ЕГИ и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1179/2011. Тези проучвания са публикувани на [специалната страница в уебсайта на ЕГИ, посветена на преразглеждането на регламента.](#)

- като цяло сравнително ограничените дебати и въздействие до момента, породени от гражданските инициативи.

В рамките на настоящия правен ред Комисията вече предприе различни незаконодателни мерки за въвеждане на практически подобрения при прилагането на инструмента за ЕГИ. По-конкретно тя предостави на организаторите безплатно сървъри за хостинг на системите им за събиране на изявления за подкрепа онлайн, увеличи предлаганите на организаторите (потенциалните организатори) консултации и подкрепа и комуникационните дейности, подобри удобството на ползване на софтуера за събиране на изявления онлайн, който организаторите може да изберат да ползват, и реши, в определени уместни ситуации, да регистрира частично инициативи.

По-специално рязкото намаляване на дела на отказаните от Комисията искания за регистрация (само 2 отказа от общо 17 предложени инициативи, внесени от април 2015 г. насам, спрямо 20 от общо 51 в периода от април 2012 г. до март 2015 г.) може да се отдаде и на въвеждането от Комисията на практиката за допускане на частични регистрации в случаите, когато такъв подход е оправдан.

Тези промени доведоха до значителни подобрения, но те бяха само от незаконодателно естество. За да се гарантира, че инструментът за ЕГИ е напълно ефективен и достъпен, приемането на нов регламент е приоритет, както бе посочено в съвместната декларация относно законодателните приоритети за 2018 — 2019 г., приета на 14 декември 2017 г. от председателите на трите институции.

Настоящият доклад е вторият по рода си и тясно следва цялостната оценка, която бе проведена в периода на подготовката на предложеното преразглеждане на действащия регламент за ЕГИ. Следователно той се основава на тази неотдавнашна дейност и съдържа допълнителни подробности и фактическа информация относно прилагането и функционирането на Европейската гражданска инициатива.

В следващия раздел е представен преглед на процедурата за ЕГИ в текущия ѝ вид, включващ кратък анализ на основните проблеми, с които се сблъскват заинтересованите от ЕГИ страни. Когато е уместно, се посочват някои от вече въведените подобрения или тези, предложени от Комисията, в рамките на предложението ѝ за нов регламент.

ПРЕГЛЕД НА ИНИЦИАТИВИТЕ

Жизненият цикъл на една гражданска инициатива се основава на правила и процедури, определени в регламента. Началото на всяка инициатива трябва да бъде поставено от граждански комитет, след което Комисията я регистрира, при условие че са спазени условията за допустимост, и по-специално фактът, че инициативата не попада по очевиден начин извън правомощията на Комисията. Това е изходният

момент за събирането на изявления за подкрепа. Ако проверката на изявленията за подкрепа от компетентните органи на държавите членки потвърди, че е достигнат минималният брой поддръжници, организаторите внасят своята инициатива в Комисията, която разполага с време за отговор от три месеца. Този етап включва също така среща с Комисията и публично изслушване, организирано от Европейския парламент.

От последния доклад относно прилагането на ЕГИ от март 2015 г. досега Комисията е получила 17 искания за регистриране на предложени граждански инициативи, 15 от които са приети, а 2 отхвърлени. Освен това Комисията регистрира след решения на Съда две инициативи, чието регистриране първоначално беше отхвърлено през предишния тригодишен период (вж. по-долу).

В долната таблица е даден преглед на броя на всички регистрирани предложени граждански инициативи и отхвърлени искания за регистрация от началото на прилагане на регламента през април 2012 г.

	4.2012 – 03.2015 г.	4.2015 – 03.2018 г.	Общо от 4.2012 г.
Общо регистрирани	31	17	48
Общо отхвърлени искания за регистрация	20	2	22

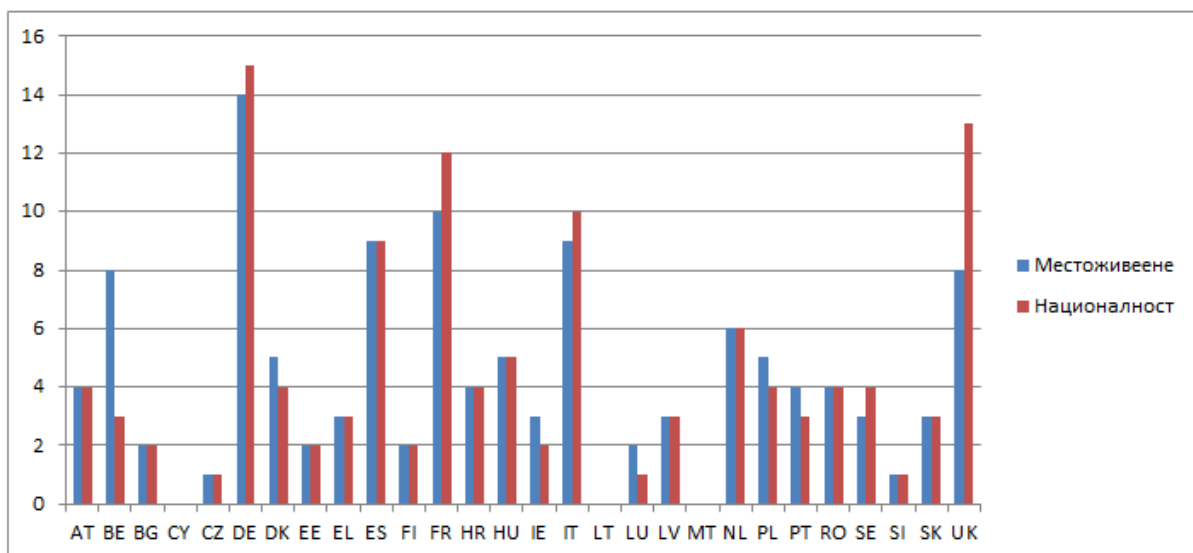
ПРИЛАГАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ЗА ЕГИ

Граждански комитет

Предварително условие за стартиране на гражданска инициатива е създаването на граждански комитет от поне седем граждани на ЕС, които пребивават в седем различни държави членки и са на възраст, на която имат право да гласуват на изборите за Европейски парламент. И макар че ограничение на броя на гражданите, съставляващи комитета, няма, Комисията регистрира официално само тези седем членове.

Статистически данни за членовете на гражданските комитети за инициативите, регистрирани от април 2015 г.:

- *Местопребиваване и националност на членовете на комитетите*

- *Възраст на членовете на комитетите (към датата на регистрацията)*

Регистрация на инициативите

Преди да започнат да събират изявления за подкрепа, организаторите трябва да регистрират инициативата си в Комисията, която на този етап проверява по-специално дали гражданският комитет отговаря на гореописаните изисквания. Освен това тя проверява и дали предложената инициатива не попада по очевиден начин извън правомощията ѝ да представи предложение за юридически акт на Съюза за целите на прилагането на Договорите, дали инициативата не е явно в злоупотреба, несериозна или злонамерена, както и дали не е в явно противоречие с ценностите на Съюза.

Комисията разполага с два месеца, за да провери дали са спазени условията, посочени в член 4, параграф 2 от Регламента за ЕГИ.

В предишния доклад вече бе изтъкнато какво предизвикателство представлява за организаторите процедурата по регистрация, по-специално във връзка с обхвата на правомощията на Комисията. Впоследствие бяха направени подобрения в две направления. От 2015 г. решенията за регистрацията на предложените граждански инициативи се приемат от колегиума на членовете на Комисията, което показва какво значение отдава Комисията на ЕГИ и на приоритета на вслушване в гражданите и в техните безпокойства. Публикуваните от Комисията съобщения за медиите също дадоха повече видимост на регистрациите.

Освен това Комисията въведе практиката да регистрира частично инициативи, когато това е уместно. В такива случаи тя приема решение, в което определя условията за регистрация, включително уточнява кои елементи е регистрирала, както и основата, на която може да бъдат събирани изявления за подкрепа на инициативата.

В резултат на това от 2015 г. само две предложени инициативи не са отговаряли на изискванията за регистрация и по тази причина Комисията не е могла да ги регистрира „Спрете Брежит“ (Stop Brexit) и „Британски приятели, останете с нас в ЕС“ (British friends — stay with us in EU),.

От началото на прилагане на регламента през 2012 г. шест граждански комитета са завели искове през Общия съд срещу решенията на Комисията, с които е отказана регистрацията на предложените от тях инициативи⁸. И макар че производствата пред Съда продължават и в периода на докладване, всички тези искове се отнасят до решения, приети между 2012 и 2014 г.

По четири от делата Общият съд потвърди решенията за отказ⁹. Две от тези четири решения на Общия съд бяха обжалвани пред Съда на ЕС. На 12 септември 2017 г. Съдът отхвърли жалбата по първото от тези дела и потвърди решението на Общия съд, както и решението на Комисията да откаже регистрацията на предложената инициатива¹⁰.

По други две дела („Да спрем ТПТИ“ и Minority SafePack) Комисията регистрира инициативите в изпълнение на решенията на Общия съд на ЕС, постановени през 2017 г.¹¹. Впоследствие бе внесен иск за отмяна срещу решението на Комисията от март 2017 г. да регистрира предложената инициатива Minority SafePack¹².

⁸ Дела T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12, T-646/13.

⁹ Дела T-450/12, T-44/14, T-529/13, T-361/14.

¹⁰ Дела C-589/15, C-420/16.

¹¹ Дела T-646/13, T-754/14.

¹² Дело T-391/17.

С предложението на Комисията за нов регламент се поставя за цел да се подобри процедурата по регистрация, включително възможността да се предоставя (предварителна) информация на организаторите, ако инициативата е извън обхвата на правомощията на Комисията. Също така се изясняват условията за частична регистрация на инициативите — когато само част от инициативата не е по очевиден начин извън правомощията на Комисията да представи предложение за юридически акт за целите на прилагането на Договорите.

Събиране на изявления за подкрепа

В Регламента за ЕГИ се предвижда, че гражданска инициатива може да получава подкрепа само от граждани на Съюза, навършили възрастта за гласуване на избори за Европейския парламент — 18 години навсякъде в ЕС с изключение на Австрия, където тя е 16 години.

Организаторите разполагат с най-много 12 месеца, за да съберат изявления за подкрепа на хартия или онлайн чрез формуляри, отговарящи на образците в приложение III към регламента.

При събирането на изявления за подкрепа за последната инициатива, достигнала едномилонния праг — „Забрана на използването на глифосат и защита на хората и околната среда от токсични пестициди“, около 21 % от изявленията са събрани на хартия, а около 79 % онлайн¹³.

Изисквания по отношение на данните

Поддръжниците трябва да отговарят на изискването да бъдат граждани на дадена държава членка или да пребивават в такава и да предоставят лични данни за проверка от компетентните органи в държавите членки. Тези изисквания се различават в отделните държави членки.

По искане на държавите членки Комисията може, чрез делегиран акт, да изменя определените в приложение III изисквания по отношение на данните на поддръжниците. След едно първо изменение през 2013 г., засягащо 6 държави членки, през 2015 г. с второ изменение бяха опростени изискванията в 3 други държави членки.

Тези различия в изискванията относно данните във връзка с подкрепата на гражданите оказаха отрицателно въздействие върху ефикасността и ефективността на гражданската инициатива: наред с другото, някои граждани на ЕС са възпрепятствани да окажат подкрепа; в някои държави се изискват твърде много лични данни или видовете изисквани данни може да бъдат смятани за чувствителни и следователно може да откажат гражданите да дадат своята подкрепа; в момента в употреба са цели 13 формуляра, с които се изисква различен набор от лични данни,

¹³ Данните, свързани със събирането на изявления за подкрепа, са налични само за внесените инициативи, тъй като това са единствените официални данни, с които разполагат Комисията и държавите членки.

в резултат на което събирането на изявления за подкрепа е крайно трудоемка задача, особено в хартиен вариант, и т.н.

Тези неуредени въпроси намират приоритетно решение в приетото през септември 2017 г. предложение и са описани подробно в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

Събиране на изявления за подкрепа онлайн

Събирането на изявления за подкрепа от поддръжниците онлайн е една от силните страни на инструмента и често е незаменима част от инструментариума на организаторите. Въпреки това за тях то може да бъде голямо предизвикателство.

За да събират изявления за подкрепа онлайн, понастоящем организаторите трябва да изградят собствена система (включваща софтуера и сървър за хостинг) и да я удостоверят чрез компетентен орган в държавата членка, където ще се съхраняват данните. Техническите спецификации за системите за събиране на изявления за подкрепа онлайн са определени в Регламент за изпълнение (ЕС) № 1179/2011 на Комисията от 17 ноември 2011 г. за изпълнение на определените в Регламента за ЕГИ изисквания (член 6).

Системите за събиране трябва освен това да имат необходимите технически характеристики и характеристики за сигурност, за да са защитени личните данни на поддръжниците.

Комисията осигурява всеобхватна помощ във връзка с елемента от ЕГИ, отнасящ се до онлайн събирането. В съответствие с регламента, през декември 2011 г. тя предостави безплатно софтуер с отворен код, който организаторите може да използват със или без модификации. Те обаче може свободно да използват и друг софтуер по свой избор.

Намирането на сървър за хостинг, на който да се инсталира софтуерът, е често предизвикателство за организаторите — с оглед на разходите, но преди всичко с оглед на организацията, което води до закъснения в започването на онлайн събирането. През 2012 г. Комисията реши да предложи на организаторите системите им за събиране на изявления за подкрепа онлайн да бъдат хоствани безплатно на нейните сървъри, което надхвърля нейните задължения по настоящия регламент.

Разработеният от Комисията софтуер предоставя набор от функции за събиране на изявления за подкрепа онлайн, за сигурно съхранение на данните на поддръжниците и за експортиране на данните с цел последващото им представяне на компетентните национални органи в държавите членки.

Софтуерът се подобрява редовно, за да е винаги актуализиран и по-лесен за използване. Той включва възможността за събиране на изявления за подкрепа чрез мобилни устройства като смартфони или планшети, както и да се осъществяват

връзки със социални мрежи и уебсайтове с цел провеждането на кампании. Допълнителни подобрения са направени и за хората с увреждания¹⁴.

От април 2015 г. софтуерът на Комисията е използван за нуждите на дванадесет инициативи, десет от които са се ползвали и от нейната услуга за хостинг.

До днешна дата не се съобщава за използване на „усъвършенствания електронен подпис“, посочен в член 5, параграф 2.

График за събирането

Организаторите разполагат с една година от датата, на която Комисията регистрира тяхната инициатива, за да съберат изявленията за подкрепа. На практика често те имат по-малко от година за събирането предвид логистичните изисквания, за да може то да започне. Много организатори например не започват подготовка за събирането, преди да получат потвърждение, че инициативата им ще бъде регистрирана, въпреки че регламентът им позволява да поискат от съответната държава членка да удостовери системите им за събиране на изявления за подкрепа онлайн преди регистрирането на инициативата. Опитът показва, че резултатът от процеса на събиране до голяма степен се влияе от степента и качеството на организираност на кампанията¹⁵.

Организаторите на инициативата „Мама, татко и децата“ внесоха жалба до омбудсмана във връзка с правното тълкуване на Комисията на 12-месечния срок за събиране. Омбудсманът констатира, че според законодателството в сила в момента, Комисията с право счита, че събирането на изявленията за подкрепа започва от датата на регистриране на предложената инициатива¹⁶.

За да се решат гореописаните проблеми, предложението за преработен регламент за ЕГИ включва редица подобрения, вариращи от по-гъвкав график, и по-специално възможността организаторите да изберат началната дата за периода на събиране в рамките на три месеца от датата на регистриране, до предоставяне на централна система за събиране на изявления за подкрепа онлайн, която Комисията ще изгради и управлява безплатно като алтернатива на индивидуалните системи.

Проверка на изявленията за подкрепа и внасяне в Комисията

След като организаторите съберат необходимия брой изявления за подкрепа (общо един милион, с минимални прагове, които трябва да бъдат достигнати в поне 7 държави), те ги

¹⁴ През 2013 г. е проведено проучване, за да се набележат всички евентуални елементи, които не съответстват на най-добрите практики за достъпност. При внедряването през 2017 г. на новия дизайн, съобразен с усещането на потребителите, е включена употребата на най-добри практики в областта на достъпността, що се отнася до клиентския интерфейс на приложението. Работата по достъпността все още продължава.

¹⁵ Следва да се отбележи, че инициативата „Забрана на използването на глифосат и защита на хората и околната среда от токсични пестициди“ успя да събере необходимия брой изявления за подкрепа за едва около 5 месеца.

¹⁶ Решение по дело 1086/2017/РМС.

вносят пред компетентните национални органи, които разполагат с 3 месеца, за да ги проверят и да удостоверят броя на действителните изявления за подкрепа.

Ако се потвърди, че е достигнат минималният брой поддръжници, организаторите внасят своята инициатива в Комисията. До март 2015 г. в Комисията успешно са внесени три инициативи (което е описано в предходния доклад), а на 6 октомври 2017 г. последва още една — „Забрана на използването на глифосат и защита на хората и околната среда от токсични пестициди“.

От органите на всички държави членки бе поискано да проверят изявленията за подкрепа на тази последна инициатива. Компетентните органи установиха, че над 87 % от събраните изявления са действителни. Само два органа получиха резултати под 75 %.

Проверка чрез случайна извадка бе проведена в 12 държави членки (сред тях две на изявленията за подкрепа, събрани на хартия, и една на събраните онлайн). По отношение на действителността на изявленията за подкрепа не са наблюдавани съществени несъответствия в резултатите между държавите членки, използвали случайна извадка, и тези, които са проверили всички изявления.

Четвъртата инициатива „Забрана на използването на глифосат и защита на хората и околната среда от токсични пестициди“ събра подкрепата на 1 070 865 поддръжници¹⁷.

Държавите членки, в които всички четири успешни ЕГИ достигнаха прага, са Германия, Испания и Италия.

Общ (съвкупен) брой поддръжници по държави за четирите успешни инициативи:

AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR
132 923	102 095	15 462	14 273	10 147	33 019*	29 610*	6 023*	32 100	220 463*
DE	EL	HU	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL
2 202 500	89 243	97 026	23 822	1 450 862	13 889	30 286	18 034	26 899	98 403
PL	PT	RO	SK	SI	ES	SE	UK		
285 857	98 823*	116 907*	67 211*	43 272	322 429	33 831	147 376*		

* Общ брой изявления за подкрепа, включително от удостоверения, получени след датата на внасяне на съответната инициатива в Комисията

Разпоредбите относно проверката на изявленията за подкрепа са така формулирани, че да предвиждат известна гъвкавост за държавите членки, тъй че да е възможно използването на съществуващите на национално равнище процедури за подобни инструменти, с което да се ограничи административната тежест. Така се стигна до ситуация, при която обхватът на исканите от поддръжниците данни и на процеса на

¹⁷ Разпределението на поддръжниците по държави може да бъде прегледано на адрес: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2017/000002>.

проверка е различен в отделните държави членки. С неотдавнашното проучване на изискванията за данните обаче се достигна до заключението, че сегашният подход на проверка, предвиден в регламента, е добре уреден в сравнение с подобни инструменти на регионално и национално равнище. Също така досега не е докладван случай на значителна измама.

Трябва да се отбележи също така, че липсата на срок за внасянето на успешна инициатива в Комисията може да внесе объркване и несигурност сред гражданите, дали своята подкрепа, а също така и сред институциите на ЕС във връзка с последващите действия по успешните инициативи. В предложението на Комисията този въпрос е решен, като се определя краен срок за внасянето на дадена инициатива.

Разглеждане и последващи действия от страна на Комисията

На този етап Комисията кани организаторите на среща, а в Европейския парламент се организира публично изслушване. В резултат на този тримесечен етап на разглеждане Комисията приема съобщение, в което обяснява действията, които смята да предприеме, ако има такива, и своите основания за това (член 10).

С инициативата „Забрана на използването на глифосат и защита на хората и околната среда от токсични пестициди“ Комисията бе призована да *предложи на държавите членки да забранят използването на глифосат, да реформират процедурата за одобрение на пестициди и да определят задължителни за целия ЕС цели за намаляване на използването на пестициди*. На 23 октомври 2017 г. Комисията, представлявана от първия заместник-председател Тимерманс и комисаря по въпросите на здравеопазването и безопасността на храните Витянис Андрюкайтис, прие представители на организаторите. На 20 ноември 2017 г. в Европейския парламент се състоя публично изслушване, на което присъства комисар Андрюкайтис.

На 12 декември 2017 г. Комисията прие съобщение, в което излага действията, които възнамерява да предприеме. Макар че няма да приеме предложение за забрана на хербициди на базата на глифосат, тъй като решението за ново 5-годишно подновяване на одобрението на глифосата е напълно обосновано както от научна, така и от правна гледна точка, до май 2018 г. Комисията ще представи законодателно предложение по-специално с оглед на подобряване на прозрачността при научните оценки и вземането на решения. Тя ще укрепи също така усилията за трайното и измеримо намаляване на риска от употребата на пестициди.

Що се отнася до инициативите, внесени в Комисията преди приемането на предишния доклад относно Европейската гражданска инициатива на 31 март 2015 г., по-долу следва актуална информация.

Инициативата „Спрете вивисекцията“ (Stop vivisection), внесена в Комисията на 3 март 2015 г., призова Комисията да *отмени Директива 2010/63/ЕС относно*

защитата на животните, използвани за научни цели, както и да представи ново предложение, насочено към постепенно прекратяване на практиката на провеждане на опити с животни, като направи задължително — в рамките на биомедицинските и токсикологичните изследвания — използването на данни, отнасящи се пряко за човешкия биологичен вид. На 11 май 2015 г. беше организирана среща, на която Комисията бе представена от заместник-председателя Катайнен и висши служители от съответните отдели. В същия ден в Европейския парламент бе организирано публично изслушване, по време на което за първи път външни експерти бяха поканени да вземат думата. Комисията бе представена от заместник-председателя Катайнен.

На 3 юни 2015 г. Комисията прие съобщение, с което обяви действия в четири направления: ускоряване на напредъка в областта на трите R (заместване, намаляване и облекчаване на използването на животни — понятия, започващи на английски език с буквата R) посредством споделяне на знания; разработване, валидиране и прилагане на нови алтернативни подходи към изпитванията върху животни; привеждане в изпълнение на спазването на принципа на трите R и съгласуване на съответната секторна нормативна уредба; встъпване в диалог с научната общност.

На 6 и 7 декември 2016 г. Комисията организира в Брюксел научна конференция, за да се проследи напредъкът по последващите действия във връзка с инициативата и да се обсъди по какъв начини да се използват най-съвременните постижения в областта на биомедицинските и други научни изследвания за развиването на научно обосновани подходи без използване на животни¹⁸.

Следва също така да се отбележи, че след жалба до омбудсмана от организаторите на инициативата „Спрете вивисекцията“, в решението си омбудсманът заключи, че при разглеждане на инициативата от страна на Комисията лошо администриране не е имало (април 2017 г.)¹⁹.

Що се отнася до инициативата „Един от нас“ (One of us), на която Комисията отговори, че смята съществуващата правна рамка за целесъобразна, нейните организатори заведоха иск пред Общия съд на ЕС за анулирането на съобщението на Комисията, което тя прие в отговор на инициативата. Производството пред Общия съд е висящо²⁰.

По повод на инициативата „Водата и санитарно-хигиенните условия са човешко право! Водата е обществено благо, а не стока!“ (Water and sanitation are a human right! Water is a public good, not a commodity!), след приемането на съобщението на Комисията през март 2014 г. са осъществени редица последващи действия²¹. Най-

¹⁸ Повече подробности за последващите действия са публикувани на [специалната страница](#) в регистъра на ЕГИ.

¹⁹ Дело 1609/2016/JAS.

²⁰ Дело T-561/14.

²¹ Вж. съответната [страница за последващите действия](#) в регистъра на ЕГИ.

вече следва да се отбележи приносът на инициативата за запазването на водата и санитарно-хигиенните условия като основен приоритет в рамката на ЕС за развитие за периода след 2015 г.²², а след това и в списъка на целите за устойчиво развитие в Програмата до 2030 г. на ООН за устойчиво развитие²³. В допълнение към това, на 1 февруари 2018 г. Комисията прие предложение за преразглеждане на директивата относно питейната вода²⁴, в което, в отговор на инициативата, се предвижда наред с другото задължение държавите членки да гарантират, че уязвимите и маргинализираните групи разполагат с достъп до вода. Европейският стълб на социалните права, обявен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г.²⁵, също включва принципа, че всеки човек има право на достъп до основни услуги с добро качество, включително водоснабдяване и канализация (принцип № 20 — Достъп до основни услуги).

В предложението за преразглеждане на Регламента относно гражданската инициатива Комисията включи редица подобрения, и по-специално предаването на инициативата при получаването ѝ на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, по-приобщаващо публично изслушване в Европейския парламент, за да се гарантира балансирано представителство на всички заинтересовани от инициативата страни, и удължаване на етапа на разглеждане от три на пет месеца, за да се осигури повече време за дебат и да може той да бъде включен в отговора на Комисията.

Прозрачност — финансиране

В съответствие с член 9 организаторите трябва да предоставят информация за източниците на финансиране, които надвишават 500 EUR на година и на спонсор. Тази информация се публикува в регистъра на ЕГИ.

Преглед на спонсорствата за инициативите, регистрирани след април 2015 г.:

	БЕЗ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ	ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕ ПОД 10 000 EUR	ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕ НАД 10 000 EUR
Брой инициативи	8	2	7

Подкрепата и финансирането, обявени за инициативата „Забрана на използването на

²² Съобщение „Достоен живот за всички: от общо виждане към общи действия“ от 2 юни 2014 г., COM(2014) 335.

²³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

²⁴ COM(2017) 753 от 1.2.2018 г.

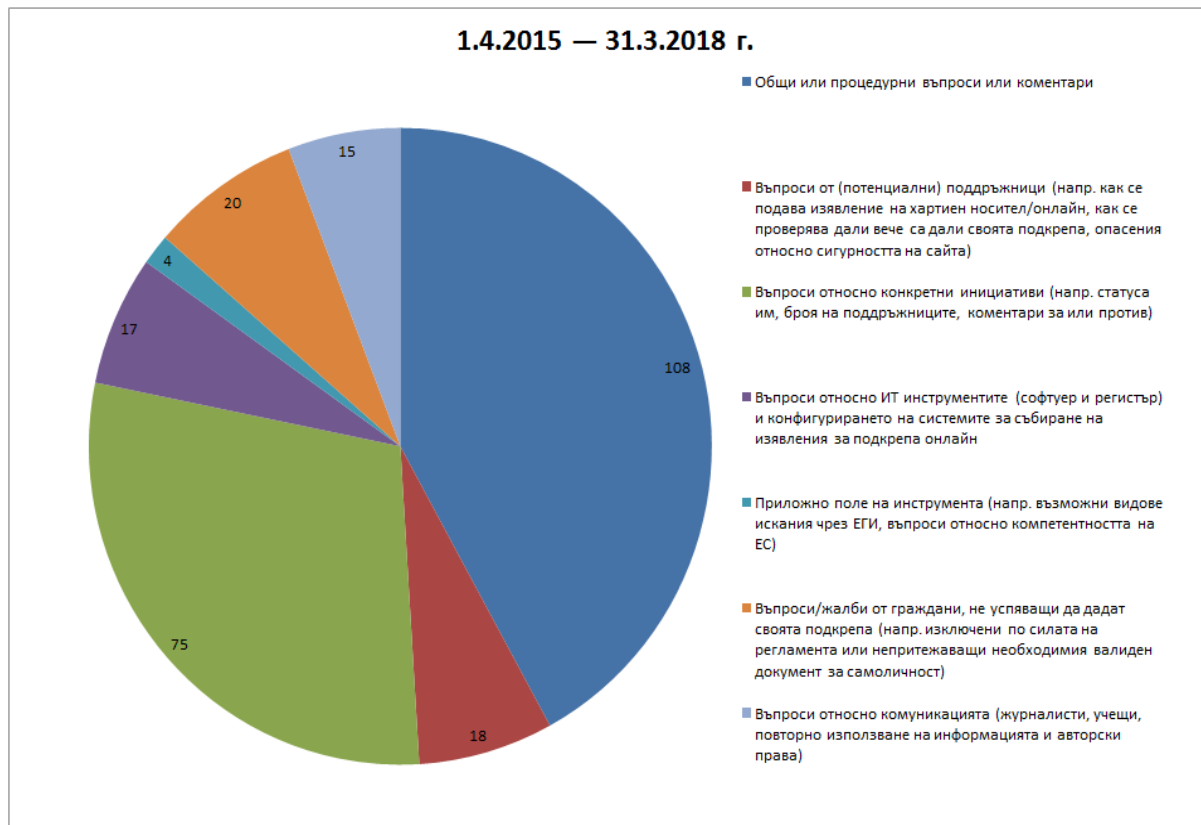
²⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_bg.pdf

глифосат и защита на хората и околната среда от токсични пестициди“, възлизат на 328 399 EUR, което до този момент е най-голямата сума за успешна гражданска инициатива.

Подкрепа и повишаване на осведомеността

Място за контакт:

В съответствие с член 4, параграф 1 е създадено място за контакт, помещаващо се в центъра за контакт Europe Direct. От април 2015 г. досега там са разгледани 257 заявки за информация от граждани.

Когато от центъра за контакт Europe Direct не могат да дадат непосредствен отговор, въпросите се препратят към Комисията, например когато те се отнасят до това дали евентуална инициатива е в съответствие с критериите за регистрация, при което се дават неофициални отговори, без това да засяга официалния отговор на Комисията след евентуално искане за регистрация. От април 2015 г. към Комисията са препратени 66 въпроса.

Потребителски профил на организаторите:

След като дадена инициатива бъде официално регистрирана, Комисията отговаря на въпросите на организаторите пряко чрез техния специален потребителски профил в уебсайта на ЕГИ. Отговорите се дават регулярно и по електронната поща и телефона.

Информационнотехнологична поддръжка:

Комисията предлага поддръжка във връзка с използването на софтуера ѝ за събиране на изявления за подкрепа онлайн и с хостинга на системите за събиране на изявленията онлайн на нейните сървъри — през последните три години са обработени почти 300 заявки по тези аспекти. Помощ се предоставя освен това и посредством платформата Joinup, която позволява достъп на заинтересованите страни до информацията относно последните развития.

Подкрепа с писмен превод:

Преводът на инициативите е отговорност на организаторите и още от началото се оказва трудоемък процес. Подкрепата във връзка с писмения превод, предлагана на организаторите от 2015 г. от Европейския икономически и социален комитет, е добре приета и значително допринася за подобряване на положението. Както се уточнява в предложението на Комисията за нов регламент, тя самата смята да превежда съдържанието на инициативите и от 2018 г. вече започна да предлага на организаторите писмен превод.

Други:

Друг важен нов елемент от предложението е създаването на онлайн платформа за сътрудничество в подкрепа на обмена на добри практики между професионалистите в областта на ЕГИ, и по-специално чрез дискуссионен форум и други средства и механизми за подкрепа и обучение. В рамките на пилотен проект на Европейския парламент Комисията вече предприе инициатива за изграждането на такава платформа, която трябва да бъде тествана и доразработена до осигуряването на напълно завършена версия при влизането в сила на новия регламент. Планирано е първата версия на платформата да стане публично достъпна през април 2018 г.

Пускането в действие на платформата за сътрудничество ще съвпадне и с началото на комуникационна кампания относно гражданската инициатива в по-общ план, която ще включва използването на целенасочени средства и продукти в подкрепа на разпознаваемостта на инструмента, популяризирането чрез социалните мрежи, насочено към широката общественост, а така също и организирането на прояви в държавите членки, акцентиращи върху потенциални фактори с мултиплициращ ефект.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на събраните мнения от институциите и органите на ЕС и от заинтересовани страни Комисията старателно оцени продължаващите спънки и потърси тяхното решение в предложението си за регламент от 13 септември 2017 г. Преразглеждането ще даде възможност за широкообхватно опростяване и

подобрения за гражданите и организаторите на всички последователни етапи от жизнения цикъл на ЕГИ. То ще спомогне да се постигне пълният потенциал на ЕГИ като инструмент за насърчаване на дебата и участието на гражданите на европейско равнище и за доближаване на ЕС до неговите граждани в съответствие с приоритет № 10 на Комисията („Съюз на демократична промяна“).

В момента Европейският парламент и Съветът обсъждат предложението, а в съвместната си декларация трите институции поеха задължение да го разгледат приоритетно в рамките на законодателния процес, за да се гарантира съществен напредък и по възможност — приемане преди европейските избори през 2019 г. Комисията призовава предложението да бъде прието до края на 2018 г., така че да може да влезе в сила през януари 2020 г. и във възможно най-кратък срок да принесе своите значими ползи за демокрацията в ЕС и участието на гражданите.

Междувременно Комисията продължава да работи по подобряване на функционирането на ЕГИ в контекста на съществуващата правна рамка. През април 2018 г. ще бъде пусната в действие първа версия на онлайн платформата за сътрудничество; още същата година Комисията ще предприеме комуникационна кампания, чрез която ще засили своите дейности на комуникация и за повишаване на осведомеността във връзка с инструмента за ЕГИ.

Комисията ще продължи своите последващи действия по отношение на успешни инициативи, когато това е целесъобразно, и открито и подробно ще се аргументира в случаите, когато не го прави, в съответствие със своите 10 политически приоритета. Комисията пое ангажимента да продължи своите действия по три от четирите успешни инициативи и обяви или прие законодателни предложения по две от тях.

Както показват деветте милиона изявления за подкрепа, събрани до момента във връзка с различните инициативи, инструментът за ЕГИ насърчава участието на гражданите на целия континент и спомага за разгръщането на общоевропейски дебати и участие в демократичния живот на ЕС. Като се дава възможност за пряко участие на гражданите и им се позволява да излагат своите идеи по важни за тях въпроси, чрез ЕГИ се осигурява добавена стойност към процеса на законотворчество в ЕС и се допринася за доближаване на гражданите до Съюза.